

Inhoud

Voorwoord	7
Over de schrijfster	8
Inleiding Priscilla Shirer	9
Over deze bijbelstudie	10
WEEK 1 Hoofd, hart en handen	11
Dieper graven I – Het verlossingsprincipe	21
Dieper graven II – Tijdlijn van het Oude Testament	28
WEEK 2 In verwachting: wat kun je verwachten?	47
Dieper graven III – Het principe van overvloed en onderdrukking	59
WEEK 3 Een compleet nieuwe identiteit	77
WEEK 4 De achterkant van Gods kracht	109
Dieper graven IV – Gideons gaven	124
WEEK 5 Zo win je een strijd	141
Dieper graven V – Efraïm & Manasse	162
WEEK 6 Wie is jouw koning?	176
WEEK 7 Jij en ik	208
Eindnoten	210
Handleiding voor groepsleiders	211
Organisatie vooraf	212
Specifieke informatie per bijeenkomst	215
Invulwoorden notitiepagina's	231
Landkaart: Israëliische vestigingen en nog te veroveren land	232

Inleiding

Hallo lieve zus, ik heb op je gewacht. Echt waar.

Ik heb er biddend naar uitgezien om samen met jou een aantal weken met deze bijbelstudie aan de slag te gaan. Twee jaar lang heeft mijn eettafel volgelegen met boeken, commentaren, notities en oude artikelen; allemaal om te ontdekken wat God ons zou willen leren door middel van een van de meest fascinerende personen uit de Bijbel. Mijn gezinsleden hebben me al zo vaak over dit geweldige verhaal horen praten dat ze nu een glazige blik in hun ogen krijgen zodra ik over Gideon begin. Ondertussen weten ze misschien wel meer over hem dan ik. Ze zullen vast opgelucht zijn dat jij nu dit boek over Gideon in handen hebt ... en dat alle boeken van onze eettafel af zijn.

Etenstijd!

Nu we het toch over eten hebben, ik hoop dat je trek hebt, dat je uitgehongerd bent. Ik bid dat je, elke keer wanneer je de video's ziet of zelf bijbelstudie doet met dit werkboek, hongert naar een nieuwe aanraking van God. We zouden Gods Woord nooit nonchalant of onverschillig moeten benaderen ... zelfs niet wanneer we kijken naar een bijbelse persoon die maar in drie korte hoofdstukken genoemd wordt.

Als je je dus op het ogenblik wat leeg voelt, wanhoop dan niet. Honger is alleen erg als we geen eten hebben. Maar op deze bladzijden tref je een eettafel aan die God voor je gedekt heeft. We zullen genieten van een feestmaal en ons tegoed doen aan een uitgebreid banket dat onze Zielsbeminde voor ons bereid heeft. Pak er een stoel bij. Ik weet zeker dat dit een overvloedig buffet zal zijn. Dat is Gods Woord altijd, en als je op mij lijkt, dan is lekker eten afslaan geen optie.

Ik heb me afgevraagd wat je zult vinden van de ondertitel van dit boek. Dat eerste gedeelte, *Jouw zwakte*, kan diepe onzekerheden naar boven halen. We hebben ons allemaal weleens onbekwaam of overweldigd gevoeld.

Het is maar goed dat je niet al te lang hoeft stil te staan bij dat eerste gedeelte, maar direct daarna al het tweede gedeelte ziet staan: *Gods kracht*. Dat heb ik bewust zo gedaan. Ik wilde dat je je aandacht niet te lang op jezelf zou richten, maar die op Hem vestigt. Van 'onmogelijk' tot 'bij God is alles mogelijk'.

Daar draait alles om. Dat is de manier waarop in al onze behoeften wordt voorzien. Dit is waar onze overwinningen behaald worden. Jouw zwakheden vallen in het niet vergeleken met Gods overweldigende almacht en kracht. In deze studie zul je al heel snel ontdekken dat God erop wacht om je te laten zien dat jouw zwakte in feite een geschenk is, een soort sleutel die Gods kracht in jouw leven ontsluit en in gang zet.

Gideon gaat ons daar alles over vertellen. Aarzel niet, neem zoveel je wilt ... totdat je helemaal voldaan bent.

Ben je er klaar voor?

Ik ook!

Priscilla

Over deze bijbelstudie

Gideon: jouw zwakte, Gods kracht is een unieke combinatie van zelfstudie, video's en groepsbespreking. Elke week maak je thuis vijf huiswerklessen, voorafgaand aan de bijeenkomst. Zo word je gestimuleerd om trouw de Bijbel te lezen. De zelfstudie bestaat uit het lezen van teksten uit dit boek en uit de Bijbel, en het beantwoorden van vragen. Het maken van een huiswerkles kost je zo'n 30 tot 45 minuten. Hoewel de nadruk bij dit studiemateriaal op zelfstudie ligt, vormen ook de videolessen een essentieel onderdeel van de studie. De videolessen zijn in het Nederlands ondertiteld.

De studie bestaat uit zeven bijeenkomsten en zes weken waarin je huiswerklessen maakt. Elke bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- ontmoeting, welkom, lofprijzing en gebed;
- het bekijken van de videoles;
- een groeps gesprek (bespreking van zelfstudie en videoles).

Doelgroep

Deze studie richt zich in eerste instantie op vrouwen, in groepsverband. Maar aanzien je bij de aanschaf van dit boek toegang krijgt tot de online videolessen (zie pag. 212) is het mogelijk om de bijbelstudie op eigen houtje te volgen, of samen met een vriendin. De studie wordt ook gewaardeerd door mannen die er niet mee zitten dat zij zich soms niet helemaal herkennen in Priscilla's ervaringsverhalen en typische vrouwenhumor.

Handleiding voor groepsleiders

Als je een studiegroep gaat leiden, maar ook wanneer je de studie alleen of met z'n tweeën gaat doen, is het raadzaam eerst de handleiding voor groepsleiders door te nemen (vanaf pag. 211). Hier vind je onder andere:

- informatie over het activeren van de videolessen;
- tips voor de organisatie;
- een voorbeeld tijdschema;
- specifieke informatie per bijeenkomst.

A white shield with a banner on the left and a banner on the right. The word "Week" is written in a cursive font above the number "1" in a bold, sans-serif font.

Week
1

**Hoofd, hart
en handen**

NOTITIEPAGINA BIJ VIDEOLES 1

Hoofd, hart en handen

Tijdens het bekijken van de videoles kun je hier je eigen aantekeningen maken. De ontbrekende woorden verschijnen in beeld. Je kunt deze woorden tijdens het bekijken van de videoles invullen, of van tevoren. Zie pagina 231 voor de antwoorden.

Gideon hoort bij een volk dat niet langer

Als je je wilt verdiepen in een persoon uit de Bijbel, of in een bijbelboek, kun je het best de hele bestuderen.

Maar de Israëlieten deden wat was in de ogen van de HEERE. Toen gaf de HEERE hen over in de hand van Midian, zeven jaar.

RICHTEREN 6:1

In de Engelse NIV-vertaling staat het woord again, '.....' erbij.

In die dagen was er geen koning in Israël: deed wat juist was in

RICHTEREN 21:25

God doet een groep mensen opstaan, die '.....'

of '.....' worden genoemd.

Richters in Gideons tijd:

Ze werden door God en kregen vervolgens van God de

..... om Gods volk te, om tegen Gods vijanden

.....

Hoe en waarom kwam Gods volk, dat bij God in de gunst stond – het enige volk dat een verbondsrelatie had met de enige ware God – in hemelsnaam in zo'n situatie van en terecht?

1. Ze kenden de HEERE niet: de in hun vormde een probleem.

a. Hun ouders hebben het niet

b. De wilden niet

2. Hun vormde ook een probleem: er was in hun hart geen voor God aangewakkerd.

3. Het gevolg: hun handen niet wat is.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gods volk in het paradijs

Welkom, lieve zus. Ik ben zo blij dat je samen met mij deze bijbelstudie over Gideon in duikt. Het water is diep, maar de verrassingen die we tegenkomen wanneer we in dit geliefde verhaal duiken, zullen het waard zijn.

Gideon heeft me verrast, en ik denk dat jij een soortgelijke ervaring zult hebben wanneer we samen deze bladzijden doornemen. Zijn ontmoeting met God, zijn reacties op God en zijn taak van God hebben me diep geraakt in mijn geestelijke leven. Het blijkt dat hier veel meer gaande is dan het dramatische verhaal van een zwak figuur met zijn 300 soldaten en de schapenvacht die hij onder de nachtelijke hemel uitspreidde in de hoop dat die de wil van God zou absorberen.

Gideons verhaal is zo veel groter dan ... nou, dan Gideon. Net als alles in de Bijbel, gaat zijn verhaal eigenlijk over God en zijn volk. Het gaat over Gods liefde voor zijn volk, zijn oneindige, onbepaalde barmhartigheid tegenover hen en zijn kracht die aan het werk is ondanks hun zwakte, of juist daardoor. En omdat jij en ik ook bij Gods volk horen, gaat Gideons verhaal ook over ons; over ons leven, onze twijfels, onze moeiten en onze mogelijkheden als gelovigen.

Probeer je uit de studie of de videoes te herinneren wat de antwoorden zijn op de volgende vragen:

Hoeveel hoofdstukken telt Gideons verhaal in de Bijbel?

.....

In welk bijbelboek staan die hoofdstukken?

.....

Gideons verhaal is maar een heel klein gedeelte uit een reeks van 66 boeken; wat zegt dit over zijn verhaal?

.....

.....

.....

**Dit verhaal is veel groter dan Gideon.
#lessenvanGideon**

Zoals ik al noemde in onze eerste videoles, is het heel belangrijk dat we het bredere verband van Gideons verhaal begrijpen en ook hoe wij daarin passen. Wanneer we details over de rijke geschiedenis van Israël opgraven, helpt ons dat om de volledige reikwijdte van dit verhaal te bevatten. Voordat we de lessen van Gideon in ons op kunnen nemen, moeten we ons identificeren met zijn volk – Gods volk, Israël – en daarvan leren.

Reis dus met me mee naar het Israël uit de oudheid om te zien hoe God in zijn almacht zijn man Gideon op de juiste plek zet en wat dat voor ons betekent wanneer Hij laat zien wat ons aandeel in zijn verhaal is.

Problemen in het paradijs

Wanneer in Richteren 6 het doek opgaat voor Gideon en zijn landgenoten, ligt Israëls afschuwelijke vierhonderdjarige slavernijperiode in Egypte al ver in het verleden, en hun jarenlange tocht door de woestijn ook. Door Jozua's militaire overwinningen in de eeuw daarvoor, hebben ze zich nu midden in Kanaän gevestigd, een land dat 'overvloedig van melk en honing' (een symbolische uitdrukking waarmee Gods voortdurende zorg en gunst wordt aangeduid). Ze zijn precies op de plek die Jahweh al die tijd voor hen bedoeld had, en klaar om zijn zegen te ontvangen.

Dit was ... het paradijs.

Maar Israëls ervaring in de tijd van Gideon laat een onthutsende werkelijkheid zien: *we kunnen het paradijs verknoeien en Gods overvloedige zegen bederven*. En de snelste, zekerste manier om dat te doen is: juist Hem vergeten die ons de zegen en overwinning gaf.

Gideon en zijn volk lijdten aan zulke vergeetachtigheid. Ze zijn dolblij met het beloofde land, maar hebben Hem die hun dat land beloofde, genegeerd; die houding blijkt duidelijk uit het feit dat ze Gods geboden negeren.

Beschrijf naar aanleiding van Deuteronomium 7:1–2 wat God hun had opgedragen voor wanneer ze zich in het land zouden vestigen.

.....

.....

Lees de onderstaande verzen uit Richteren 1. Trek een verbindingslijn tussen elk vers en de stam die daarin genoemd wordt:

Aser	vers 21
Efraïm	vers 27
Benjamin	vers 29
Naftali	vers 30
Zebulon	vers 31
Manasse	vers 33

Pak de kaart achter in dit boek erbij en bekijk welk gebied in Kanaän níét door Gods volk in bezit genomen werd.

Wij kunnen het soms moeilijk aanvaarden dat Jahweh opdracht gaf een hele bevolkingsgroep uit te roeien. Toch had God al eeuwenlang gewacht met de straf voor hun afgoderij, voordat Hij in zijn wijsheid besloot dat de maat van hun misdaden vol was (Gen. 15:16) en Hij zijn oordeel uitvoerde om hen uit te roeien. Dat God waakte over zijn volk en zijn verlossingsplan, was een teken dat Hij barmhartigheid wilde betonen.

Een reden waarom de Israëlieten Gods opdracht niet gehoorzaamden, was hun angst voor de 'ijzeren strijdwagens' die door sommige vijanden gebruikt werden (Richt. 1:19). De militaire kracht van Israëls leger was primitief vergeleken met die van de Kanaänieten, die wisten hoe ze ijzer konden produceren en die kunst geheimhielden.

Zonder geavanceerde wapens die bestand waren tegen die van hun vijanden, hadden de Israëlieten alleen succes in de strijd wanneer ze voetvolk inzetten, vooral op heuvelachtig terrein, waar de vijand zijn strijdwagens niet kon inzetten. Toch had God het volk Israël opgedragen om elk gedeelte van het land in bezit te nemen, ook het laagland, niet alleen het heuvelachtige gebied waar de overwinning gemakkelijker was.

Israël maakte beslissingen op basis van hun eigen beperkte middelen in plaats van de onbeperkte mogelijkheden van hun God. God had hun opgedragen hun vijanden te vernietigen en Hij wist ook dat zij ijzeren strijdwagens hadden; toch zou Hij zijn volk in staat gesteld hebben de overwinning te behalen. Geen wapen kon standhouden tegen de macht van Jahweh. Had Israël dat maar geloofd en daarnaar geleefd. Deden jij en ik dat ook maar.

Ken jij ook 'ijzeren strijdwagens' waardoor je zo afgeschrikt wordt dat ze je ervan weerhouden om in volledige gehoorzaamheid aan Gods Woord verder te gaan?

.....

.....

*Dezen vertrouwen op strijdwagens en die op paarden, maar wij
zullen de Naam van de HEERE, onze God in herinnering roepen.*

Psalm 20:8

Geef Psalm 20:8 in je eigen woorden weer en vul daarbij je eigen omstandigheden in.

Te snel tevreden

De Israëlieten dachten dat het beter was om iets van het beloofde land te bezitten, dan te moeten vechten voor het héle land. Ze maakten het zich gemakkelijk en werden zelfvoldaan, ze kozen ervoor om te genieten van de relatieve rust en wilden liever niet het risico lopen die te verstoren door God helemaal te gehoorzamen. Ze hadden alle recht op het hele land, het was zelfs al van hen, maar omdat ze ervoor kozen het niet in bezit te nemen, konden ze er niet van genieten.

Ze kozen voor gemak in plaats van gehoorzaamheid aan Hem die hen had gered en voor hen had gezorgd, en die beloofd had dat te blijven doen als ze er echt op zouden vertrouwen dat Hij de volledige overwinning zou geven.

Het verlossingsprincipe: degene die mensen verlost uit onrecht heeft het recht om over de verlost te heersen. Degenen die gered worden, zijn dan 'vazallen' en de redder is de 'suzerein'. Zie Dieper graven I op pagina 21.

Die standaard van het verlossingsprincipe geldt niet alleen voor het oude Israël; die geldt vandaag ook voor ons in onze houding naar God toe.

Beschrijf hoe dat verlossingsprincipe er in jouw leven uit zou moeten zien. Gebruik daarbij Dieper graven I op pagina 21 en Deuteronomium 10:12-13.

.....

.....

.....

Het is altijd verleidelijk om maar gedeeltelijk te gehoorzamen. Door onze kortzichtigheid lijkt gedeeltelijke gehoorzaamheid vaak de beste, veiligste, verstandigste keuze. Toch leidt die keuze in de toekomst altijd tot problemen, waardoor ons leven uiteindelijk moeilijker wordt dan nodig is.

Israëls gebrek aan vertrouwen in Jahweh en ongehoorzaamheid aan zijn geboden had de ellendige omstandigheden tot gevolg die worden beschreven in het bijbelboek dat we deze zeven weken zullen bestuderen.

Gebruik dit werkboek als een eerlijk dagboek, waarin je opschrijft wat er tussen God en jou uitgewisseld wordt. Is er een onderdeel van je leven waarin jij God slechts gedeeltelijk gehoorzaam bent? Zo ja, beschrijf de details.

.....

.....

Welk gemak of gevoel van veiligheid zou jij moeten opgeven om God volledig te gehoorzamen?

Gedeeltelijk in het paradijs

Een van de voornaamste gevolgen van het feit dat de Israëlieten weigerden volledig te gehoorzamen, was dat ze geestelijk steeds verder achteruitgingen. Door de invloed van afgoderij van de mensen om hen heen, vond Israël het steeds moeilijker om God toegewijd te dienen. Geestelijk gezien gleden ze af naar de godsdienstige gewoonten van hun burens, met name de Baälverering. Militair gezien werden ze voortdurend bedreigd door de vijanden om hen heen. Door het morele verval en het militaire gevaar verzwakte Gods volk in geestelijk en fysiek opzicht.

Noem vanuit bovenstaande paragraaf twee gevolgen van Israëls ongehoorzaamheid.

1.

2.

Kun jij twee gebieden aanwijzen waar ongehoorzaamheid wellicht een negatieve, verzwakkende invloed heeft op jouw leven? Zo ja, benoem en beschrijf die.

1.

2.

Als Israël de inwoners van Kanaän gedood had, zoals hun opgedragen was, dan zouden de goddeloze invloed en het oprukken van afgoderij zo goed als verdwenen zijn. Als er geen vijanden waren overgebleven in hun gebied, dan hadden de Israëlieten van Gods beloofde land kunnen genieten in plaats van steeds weer strijd te moeten leveren en onderdrukt te worden door de volken om hen heen.

Heb jij nu met strijd te maken als gevolg van iets waar je in het verleden niet mee afgerekend hebt?

.....

.....

Als Gods Geest van ons vraagt om iets radicaal weg te doen uit ons leven, dan moeten we geen spelletjes spelen met zijn leiding. God ziet de toekomstige gevolgen van overgebleven vijanden. Neem Hem serieus. Ga helemaal op in de taak die je hebt.

Aan het begin van onze studie van het leven van Gideon, komen we een volk tegen dat gekenmerkt wordt door zwakte en afvalligheid, een volk dat leefde in een tijd die in een simpel, veelzeggend zinnetje beschreven wordt als 'eenieder deed wat juist was in zijn ogen' (Richt. 21:25).

Misschien doe je deze studie in dezelfde omstandigheden: emotioneel verzwakt, lichamelijk uitgeput en geestelijk verslagen. Misschien ben je maar al te bekend met de gevolgen van een leven dat geleefd wordt op een manier die niet overeenkomt met Gods leefregels. Wanhoop niet. Er wacht je goed nieuws.

Er komt een onverwachte held naar Israël ... en naar jou.

Aan het eind van elke les krijg je de ruimte om korte zinnnetjes op te schrijven, die je helpen onthouden welke lessen God je heeft geleerd door deze studie. Als je dat ziet zitten, zet je opmerkingen dan op social media, gevolgd door de hashtag '#lessenvanGideon'.
Je hoeft niet spitsvondig of origineel te zijn; als je je maar laat leiden door Gods Geest in hoe de lessen op jou van toepassing zijn.
Je kunt ze ook in het Engels plaatsen, dan gevolgd door '#LessonsFromGideon'. Door middel van die hashtag zijn posts van over de hele wereld te vinden. Het zou leuk zijn als ik die van jou zie verschijnen.

Vandaag zijn mijn #lessenvanGideon:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dieper graven I

Het verlossingsprincipe

In het oude Nabije Oosten bevestigden mensen relaties tussen individuen of volken met een verbond. Wanneer grotere, sterkere volken een verbond sloten met kleinere, zwakkere volken dan gedroegen de partijen zich als vader en zoon of meester en dienstknecht. Elk had een specifieke rol te vervullen.

Het sterkere koninkrijk (suzerein genoemd) zou het kleinere (de vazal) adopteren. In ruil voor trouw van de vazal, zou de suzerein in tijd van nood militaire bescherming en financiële middelen bieden. De suzerein had gezag over de vazal. Hij kon toelaten dat de vazal zijn eigen regering en tradities behield, maar het land en de oogst van de vazal waren zijn wettig eigendom.

Van de vazal werd verwacht dat hij handelde in onderwerping aan zijn suzerein. Behalve dat de vazal een percentage van zijn jaarlijkse oogst afdroeg, moest hij ook volledig loyaal zijn. Een vazal kon maar één suzerein hebben. Een verbond sluiten met een andere suzerein was hoogverraad, dat zou vreselijke gevolgen hebben. De vazal had trouw beloofd aan de suzerein en die kon niet met een ander gedeeld worden.

In de Bijbel wordt dit soort loyaliteit weergegeven met het Hebreeuwse woord *chesed*. Dat betekent 'liefde, trouw of verbondstrouw'. De loyaliteit van een vazal werd omschreven als liefde voor zijn suzerein. In opstand komen betekende dat hij de suzerein haatte.

Toen Jahweh door Abraham Israël tot een volk maakte, gebruikte Hij een manier die mensen van die tijd zouden begrijpen. Hij sloot (letterlijk: sneed) een verbond. Jahweh werd hun Suzerein, Hij bood hun zijn onfeilbare bescherming en voortdurende voorziening in ruil voor de *chesed* van de vazal. Zij mochten geen andere suzereinen hebben.

God eiste dat ze de HEERE hun God zouden liefhebben met heel hun hart, met heel hun ziel en met heel hun kracht (Deut. 6:5), niet als een passieve emotie, maar als een actieve bepaling van hun verbond. Ze moesten zich trouw onderwerpen aan het verbond dat ze met Jahweh gesloten hadden.

In het verhaal van Gideon herinnert Jahweh zijn vazal aan hun overeenkomst: Hij had hen gered uit Egypte (Richt. 6:9-10). Hij had hen, als zijn vazalvolk, bescherming geboden en hen in alles voorzien. Israël had zich niet gehouden aan hun deel van de afspraak. Ze gingen afgoden achterna en sloten een verbond met buitenlandse goden, ze verdeelden hun loyaliteit terwijl die volledig op God gericht had moeten zijn. Ze hadden geestelijk verraad gepleegd tegenover hun trouwe suzerein. Verraad had vreselijke consequenties voor een vazal, inclusief het uitroeien van zijn familie, de verwoesting van zijn land en zelfs het verlies van zijn eigen leven.

Jahweh verbrak dat patroon en was barmhartig tegenover de Israëlieten, ondanks het feit dat ze Hem niet trouw gebleven waren. Die barmhartigheid was in sterk contrast met de gewoonte in hun cultuur. Daaruit was voor hen een belangrijke les te trekken over hun God.